

ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

نهاد ریاست جمهوری - وزارت راه و ترابری - وزارت دادگستری - وزارت امور خارجه
 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در جلسه مورخ ۴/۱۱/۱۳۸۸ به استناد ماده (۲۲) قانون چگونگی
 اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۵۹۱۷۶/ت/۴۳۵۰۵-ه مورخ
 ۱۰/۸/۱۳۸۸، ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی را به شرح زیر تصویب نمودند:

فصل اول - کلیات

ماده ۱-

اصطلاحات زیر در این آیین نامه در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-

قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و اصلاحات بعدی آن.

۲-

سازمان: سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان مراجع ثبت شناورها در جمهوری اسلامی ایران.

۳-

مرکز: مراکز ثبت شناور که تحت مدیریت سازمان نسبت به ثبت شناور در منطقه آزاد اقدام می‌نمایند.

۴-

منطقه آزاد: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور که به موجب تبصره ماده (۱) قانون ایجاد و در یکی از بنادر، سواحل و جزایر
 جمهوری اسلامی ایران تأسیس گردیده یا خواهند گردید.

۵-

شناور: وسیله‌ای که برای حمل بار، مسافر یا هر دو یا ارائه خدمات دریایی، تحقیقاتی، آموزشی، تفریحی و صیادی در دریا استفاده
 می‌شود.

ماده ۲-

شناورها صرف نظر از نوع ساخت، فعالیت، ظرفیت‌های ناخالص و همچنین شناورهای در حال ساخت به استثنای شناورهایی که برای مقاصد نظامی به کار گرفته می‌شوند، می‌توانند در منطقه آزاد به ثبت برسند و از حقوق و مزایای شناورهای ثبت شده در سرزمین اصلی برخوردار خواهند بود.

ماده ۳-

متقاضیان ثبت شناور و کسب تابعیت جمهوری اسلامی ایران در منطقه آزاد باید دارای یکی از شرایط زیر باشند:

- ۱- اشخاص حقیقی دارای تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- اشخاص حقیقی که اقامتگاه دائم آنها جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.
- ۳- اشخاص حقوقی که در سرزمین اصلی جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده‌اند و در مناطق آزاد دارای شعبه یا نمایندگی می‌باشند.
- ۴- اشخاص حقوقی که در یکی از مناطق آزاد با ضوابط مربوط ثبت گردیده‌اند، بدون در نظر گرفتن میزان مالکیت سهام شرکت یا سهم مالکیت نسبت به شناور برای مالکان اعم از ایرانی و خارجی با توجه به شرایط مقرر در این آیین‌نامه.

ماده ۴-

ثبت شناور در منطقه آزاد منوط به احراز صلاحیت فنی و ایمنی آن براساس گواهینامه‌های صادر شده توسط سازمان یا یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان می‌باشد.

ماده ۵-

شناورهای ثبت شده در منطقه آزاد باید قوانین و مقررات و استانداردهای ملی و همچنین مقررات بین‌المللی که جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق گردیده یا مطابق با عرف و اصول بین‌المللی می‌باشد را رعایت نمایند.

فصل دوم - ثبت شناور و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران

ماده ۶-

ثبت شناورها در منطقه آزاد توسط مرکز ثبت شناور تحت مدیریت سازمان که در منطقه آزاد موضوع این آیین‌نامه ایجاد می‌گردند، انجام می‌شود. دفتری به نام دفتر ثبت شناور در این مرکز تنظیم و نگهداری می‌شود و تمام مشخصات ثبتی شناور، مالک یا مالکان و اجاره‌کنندگان کامل شناور حسب مورد باید در دفتر ثبت شناور درج و این اطلاعات در مرکز ثبت شناور نگهداری شود.

ماده ۷-

نمایندگان کنسولی جمهوری اسلامی ایران می‌توانند با کسب اجازه از سازمان و به استناد گواهینامه‌های فنی و ایمنی قانونی شناور که توسط سازمان یا یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان صادر گردیده است، گواهینامه ثبت موقت برای شناورهای که در مناطق آزاد موضوع این آیین‌نامه به ثبت خواهند رسید، صادر کنند. مدت اعتبار این گواهینامه‌ها متناسب با مدت سفر شناور به یکی از بنادر سرزمین اصلی ایران یا منطقه آزاد مربوط به منظور ثبت دائم بوده و نباید بیشتر از شش ماه باشد.

ماده ۸-

هر شناور برای ثبت یا تجدید ثبت باید توسط بازرسی مجاز سازمان بازرسی و گزارش بازرسی به همراه مدارک مربوط به سازمان ارائه شود.

ماده ۹-

اظهارنامه ثبت شناور باید توسط مالک یا مالکان شناور یا نماینده قانونی آنان تکمیل و به همراه دیگر مدارک لازم به سازمان ارائه شود. مسئولیت صحت مندرجات فرم مذکور به عهده مالک بوده و بازرسی مجاز سازمان اطلاعات ارائه شده را در بازرسی از شناور کنترل نموده و در صورت مشاهده موارد عدم انطباق، مراتب به مالک اعلام خواهد شد تا نسبت به رفع نقص اقدام نماید.

ماده ۱۰-

گواهینامه اندازه‌گیری ظرفیت شناور که توسط سازمان یا یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان و مطابق با مقررات کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت شناورها صادر گردیده است، قبل از انجام مراحل ثبت باید ارائه شود.

ماده ۱۱-

مدارک لازم برای ثبت شناور در منطقه آزاد به شرح زیر می‌باشد:

۱-

اصل و تصویر مدارک شناسایی مالک حقیقی (شناسنامه و کارت ملی)

۲-

یک نسخه اساسنامه شرکت و گواهی ثبت شرکت در سرزمین اصلی یا منطقه آزاد مربوط در مورد اشخاص حقوقی بر حسب مورد و روزنامه رسمی که آخرین تغییرات شرکت در آن درج شده است.

-۳

اصل سند خرید شناور. در صورتی که معامله در خارج کشور انجام شده است، سند خرید باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران به محل خرید رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.

-۴

تصویر گواهینامه فنی و ایمنی قانونی شناور.

-۵

اصل فرمهای اظهارنامه و تعیین نام شناور.

-۶

گزارش بازرسی و گواهی صادرشده توسط بازرس مجاز سازمان.

-۷

اصل مدارک ابطال ثبت شناور و ارائه تأییدیه نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران به کشور صاحب پرچم اولیه و ترجمه رسمی آن در رابطه با شناورهایی که قبلاً در کشور دیگری به ثبت رسیده‌اند.

-۸

اصل گواهی ساخت شناور. در صورتی که شناور در خارج از کشور ساخته شده باشد، گواهینامه مذکور باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.

-۹

گواهی کتبی سازمان منطقه آزاد مربوط مبنی بر بلامانع بودن ثبت شناور در منطقه حسب مورد.

ماده ۱۲-

شناوری که مطابق با این آیین‌نامه در منطقه آزاد به ثبت می‌رسد، مجاز به برافراشتن پرچم جمهوری اسلامی ایران بوده و علاوه بر حقوق متعلق به شناورهای ایرانی از امتیازات و تسهیلات قانونی منطقه آزاد نیز بهره‌مند خواهد بود.

ماده ۱۳-

هرگونه تغییر اساسی یا تعمیراتی نسبت به شناور ثبت شده در منطقه آزاد که با مشخصات و مختصات مندرج در گواهینامه‌های فنی و ایمنی قانونی آن شناور مطابق نباشد، باید علاوه بر مؤسسه رده‌بندی مربوط به اطلاع مرکز ثبت نیز رسیده و بازرس سازمان نیز باید علاوه بر بازرسیهای مؤسسه رده‌بندی مربوط نسبت به تغییرات یا تعمیرات مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی نظارت داشته و مراتب را تأیید نماید و گواهینامه‌های مربوط در صورت لزوم و تأیید تغییرات اصلاح شود.

ماده ۱۴-

معاملات، نقل و انتقال، احکام صادر شده قضایی و تغییرات اساسی شناور باید در دفتر ثبت شناور درج شود.

فصل سوم - ثبت شناورهای اجاره کامل (Bareboat Charter)

ماده ۱۵-

ثبت شناورهای اجاره کامل در منطقه آزاد مشروط به آن که حداقل مدت اجاره دو سال کامل و حداکثر سن شناور ده سال باشد، مجاز است.

ماده ۱۶-

مدارک لازم برای ثبت شناور به صورت اجاره کامل در منطقه آزاد به شرح زیر می‌باشد:

۱-

قرارداد اجاره شناور و رضایت کتبی مالک یا مالکان یا نماینده قانونی آنان مبنی بر اجازه ثبت شناور به صورت اجاره کامل که به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران به کشور محل قرارداد رسیده باشد به انضمام ترجمه رسمی آنها.

-۲

اصل و تصویر مدارک شناسایی اجاره‌کننده شناور (شناسنامه و کارت ملی)

-۳

یک نسخه از اساسنامه شرکت و گواهی ثبت شرکت‌ها در منطقه آزاد مربوط مبنی بر اینکه مرکز اصلی فعالیت شرکت در منطقه آزاد مربوط می‌باشد. (برای اجاره‌کننده دارای شخصیت حقوقی)

-۴

تصویر گواهینامه‌های فنی و ایمنی معتبر شناور موضوع ماده (۴)

-۵

گزارش بازرسی و گواهی صادر شده توسط بازرس مجاز سازمان یا مؤسسه رده‌بندی مورد تأیید سازمان

-۶

گواهی تعلیق ثبت شناور در کشور اصلی ثبت

ماده ۱۷-

در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل در منطقه آزاد، مسئولیت انجام اقدامات اداری، موارد فنی و ایمنی و امور اجتماعی شناور به عهده کشور جمهوری اسلامی ایران می‌باشد و امور مربوط به مالکیت، رهن و سایر معاملات و نقل و انتقال شناور به عهده کشور صاحب پرچم اصلی خواهد بود و لازم است کشور صاحب پرچم اصلی و مستأجر شناور، سازمان یا مرکز ثبت شناور را در خصوص امور مذکور مطلع کند.

ماده ۱۸-

شناور ثبت شده به صورت اجاره کامل در منطقه آزاد، مجاز به برافراشتن پرچم جمهوری اسلامی ایران بوده و مشمول ماده (۱۲) خواهد بود.

فصل چهارم - ثبت شناورهای ایرانی ثبت شده در منطقه آزاد به صورت اجاره کامل در خارج از کشور

ماده ۱۹-

شناورهای ثبت شده در منطقه آزاد می‌توانند مطابق با مفاد این آیین‌نامه برای مدت معین در کشوری دیگر به صورت اجاره کامل ثبت شوند.

ماده ۲۰-

کشور ثبت‌کننده شناور به صورت اجاره کامل مطابق با قوانین ملی خود مجاز به ثبت شناور به صورت اجاره کامل بوده و توافق لازم بین پرچم دوم و پرچم اصلی (ایران) صورت پذیرد.

ماده ۲۱-

شناور در مدت ثبت به صورت اجاره کامل باید مفاد کنوانسیونهایی را که جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق گردیده است، علاوه بر مقررات پرچم دوم رعایت نماید.

ماده ۲۲-

در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل، ثبت شناور موردنظر در منطقه آزاد به حالت تعلیق درخواهد آمد.

ماده ۲۳-

در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل در کشور ثالث، امور مربوط به مالکیت، رهن و سایر معاملات و نقل و انتقال شناور به عهده کشور صاحب پرچم اصلی خواهد بود.

ماده ۲۴-

مدارک لازم برای تعلیق ثبت شناور به صورت اجاره کامل در خارج از کشور به شرح زیر می‌باشد:

۱- مدارک شناسایی اجاره‌کننده

۲-

اصل و تصویر قرارداد اجاره کامل که متضمن مدت اجاره بیش از دو سال باشد. در صورتی که قرارداد در خارج از کشور تنظیم و امضا شده است، باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.

۳- اصل گواهی ثبت شناور در منطقه آزاد

۴-

تأییدیه مقام مجاز کشور ثبت دوم مبنی بر پذیرش ثبت اجاره کامل

۵-

تقاضای کتبی مالک یا مالکان یا نماینده قانونی آنان مبنی بر تعلیق ثبت اصلی و ثبت به صورت اجاره کامل در کشور ثالث

ماده ۲۵-

تمدید گواهینامه ثبت اجاره کامل پس از دریافت تقاضای مالک و در صورت تأیید مرکز ثبت امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۲۶-

درخواست‌ها و اقدامات لازم مطابق با این آیین‌نامه باید توسط نماینده قانونی ایرانی اجاره‌کننده انجام شود.

فصل پنجم - نقل و انتقال و معاملات شناور

ماده ۲۷-

ثبت انتقال و معاملات و اقاله راجع به عین شناورهای مشمول این آیین‌نامه در داخل کشور الزامی است و فقط به وسیله دفاتر اسناد رسمی که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در منطقه آزاد مربوط اجازه مخصوص داشته باشند، انجام می‌شود و در دفتر ثبت شناورها و گواهینامه ثبت و تابعیت شناور درج خواهد شد.

ماده ۲۸-

در صورتی که معاملات مذکور در ماده (۲۹) در خارج از کشور انجام شود، انجام معامله طبق مقررات کشور محل وقوع آن باید توسط نزدیکترین نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران به محل معامله گواهی شده و مراتب ظرف پانزده روز پس از انجام معامله به مرکز ثبت اعلام شود.

ماده ۲۹-

فروش یا هرگونه معامله نسبت به تمام یا قسمتی از شناور ثبت شده در منطقه آزاد اعم از اینکه این انتقال ارادی یا قهری باشد، تغییری در تابعیت شناور ایجاد نمی‌کند، مشروط بر اینکه مالک جدید مشمول ماده (۳) باشد.

ماده ۳۰-

هرگونه قرار یا آرای لازم‌الاجرای صادر شده از مراجع ذیصلاح قضایی و ثبتی که در حقوق عینی شناور تغییر دهد (به استثنای حقوق ممتاز) باید در دفتر ثبت شناور و گواهینامه ثبت و تابعیت آن درج شود.

ماده ۳۱-

مالک شناور ایرانی که شناور خود را در ایران یا خارج از کشور به رهن گذاشته است، نمی‌تواند قبل از فک رهن یا بدون اجازه مرتهن یا بدون تأمین حق مرتهن، شناور خود را بفروشد.

ماده ۳۲-

در صورت فروش شناور یا انتقال مالکیت شناور، مرجع ثبت شناور در منطقه باید انجام معامله را یک نوبت در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار منطقه آزاد مربوط آگهی نماید. هزینه آگهی توسط مرجع ثبت شناور در منطقه آزاد و در هنگام انجام معامله و معرفی به دفتر اسناد رسمی دریافت می‌شود.

فصل ششم - گواهینامه ثبت و تابعیت

ماده ۳۳-

گواهینامه ثبت و تابعیت شناور در منطقه آزاد، گواهینامه‌ای است که توسط سازمان در سه نسخه تنظیم و صادر می‌شود.

ماده ۳۴-

مدت اعتبار گواهینامه ثبت و تابعیت حداکثر پنج سال خواهد بود و در پایان هر سال باید تمدید و در انقضای مدت اعتبار در صورت درخواست تجدید شود.

ماده ۳۵-

گواهینامه ثبت و تابعیت همواره باید بر روی شناور نگهداری شود.

ماده ۳۶-

در صورت مفقود شدن یا به هر دلیل قابل استفاده نبودن گواهینامه ثبت و تابعیت شناور، مالک یا نماینده وی یا اجاره‌کننده شناور به صورت اجاره کامل برحسب مورد باید فوراً مراتب را به مرکز ثبت اعلام و ضمن ادای توضیحات در این خصوص و ضمیمه نمودن مدارک مؤید این موضوع، تقاضای صدور المثنای گواهینامه ثبت و تابعیت شناور را نماید. سازمان پس از بررسی و تأیید موضوع نسبت به صدور المثنای گواهینامه ثبت و تابعیت شناور اقدام و مراتب را در دفتر ثبت شناور منطقه آزاد درج می‌نماید.

ماده ۳۷-

در صورت مفقود شدن گواهینامه ثبت و تابعیت شناوری که در خارج از قلمرو ایران قرار دارد، با درخواست مالک شناور یا نماینده قانونی او، نماینده کنسولی ایران در محل پس از کسب اجازه از سازمان، گواهینامه ثبت موقت برای شناور صادر می‌نماید. مهلت اعتبار این گواهینامه حداکثر تا زمان ورود به نخستین بندر ایرانی یا شش ماه هر یک زودتر به وقوع پیوندد، خواهد بود.

ماده ۳۸-

گواهینامه ثبت اجاره کامل شناور با اعتبار دو سال در سه نسخه و قابل تمدید در طول دوره اجاره کامل مشروط به ارائه مدارک لازم صادر خواهد شد.

فصل هفتم - ابطال ثبت و سلب تابعیت شناور

ماده ۳۹-

در موارد زیر ثبت شناور باطل و تابعیت آن سلب می‌شود:

-۱

در صورتی که شرایط تحصیل تابعیت ایران مطابق با این آیین‌نامه از بین رفته باشد.

-۲

در صورتی که شناور مفقود شده یا در نتیجه عملیات خصمانه یا دزدی دریایی تصرف شده باشد.

-۳

در صورتی که شناور متلاشی، غیرقابل استفاده یا به تشخیص سازمان، صلاحیت فنی و ایمنی آن برای تردد ایمن از بین رفته باشد.

ماده ۴۰-

در صورت تحقق ماده (۳۹)، مراتب باید ظرف سی روز به مرکز ثبت شناور اطلاع داده شود و گواهی‌نامه ثبت و تابعیت شناور نیز به مرکز ثبت شناور مربوط تسلیم شود.

ماده ۴۱-

مدارک لازم برای ابطال ثبت و سلب تابعیت شناور به شرح زیر می‌باشد:

-۱

اصل مدرک فروش شناور در صورتی که به اتباع بیگانه فروخته شود. در صورتی که معامله در خارج از کشور انجام شود، مراتب باید به تأیید نزدیکترین نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران به محل وقوع معامله رسیده و اصل ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.

-۲

تقاضای مالک یا نماینده قانونی مالک مبنی بر ابطال ثبت و تابعیت شناور در سایر موارد.

ماده ۴۲-

گواهی ابطال ثبت شناور توسط مرجع ثبت در منطقه آزاد مربوط به عمل خواهد آمد، مشروط بر اینکه شناور در رهن نبوده یا اشخاص ثالث ادعایی نسبت به عین یا منافع شناور نداشته باشند یا سوابق شناور موردنظر نیز موارد فوق را تأیید ننمایند، در غیر این صورت ابطال ثبت با تقاضای سازمان از دادگاه ذیصلاح به عمل خواهد آمد.

ماده ۴۳-

پس از دریافت تقاضای ابطال ثبت و بررسی مدارک مربوط توسط سازمان یا مرکز ثبت شناور مربوط و احراز شرایط صدور گواهی ابطال ثبت و سلب تابعیت توسط سازمان یا مرکز مربوط، گواهینامه ابطال ثبت و سلب تابعیت تنظیم و به متقاضی تحویل می‌شود.

ماده ۴۴-

تجدید ثبت شناور ابطال شده، مستلزم طی تشریفات قانونی مندرج در این آیین‌نامه خواهد بود.

فصل هشتم - هزینه ثبت

ماده ۴۵-

هزینه ثبت اولیه و تجدید ثبت شناور و سایر خدماتی که برای صدور گواهینامه ثبت و تابعیت شناور باید به سازمان پرداخت شود، به شرح جدول ذیل است:

خدمات	هزینه (ریال)
ثبت، تجدید ثبت، تغییر پرچم	10.000.000
ثبت نقل و انتقال و معاملات	3.000.000
صدور گواهینامه المثني	1.000.000
انجام بازرسي جهت تأييد فرم اظهارنامه ثبت	6.000.000
تغيير پارامترهاي گواهینامه ثبت	5.000.000
ثبت شناور به صورت اجاره كامل	10.000.000
تمدید ثبت به صورت اجاره كامل	3.000.000
ابطال ثبت	5.000.000

این تصویب‌نامه در تاریخ ۲۲/۱۲/۱۳۸۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

[امضاء]

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی